

Kulturmiljöprogram Emmaboda kommun
Hermanstorp

Läsanvisning för områdesbeskrivning i kulturmiljöprogram

Emmaboda kommuns reviderade kulturmiljöprogram färdigställdes 2016 och består av 65 områdesbeskrivningar, en för varje miljö som inventerats inom projektet. Inom projektet har även GIS-information avsedda för kommunens handläggarkartor tagit fram. Fördelningen av antalet miljöer mellan socknarna ser ut som följande: Algutsboda socken – 19 miljöer, Långasjö socken – 19 miljöer och Vissefjärda socken – 24 miljöer. Därutöver har områdesbeskrivningar även tagits fram för tätorterna Lindås och Emmaboda. Nedan följer en beskrivning av områdesbeskrivningarnas upplägg och anvisningar hur de bör läsas.

Kartan

Områdesbeskrivningarna inleds med en karta över den aktuella miljön med olika markeringar som ger information om området och dess kulturhistoriska värden – huvudområde, kärnområde, fornlämningar och övrig kulturlämning.

- *Huvudområden* är områden med kulturhistoriska värden. De bidrar till förståelsen för området, genom att belysa ortens landskapliga förutsättningar och bredare historiska utveckling. I nästan alla bymiljöer finns områden i byns utkant som historiskt haft ekonomisk betydelse, som exempelvis madångar med madhus, fiskevatten, kvarnplats eller andra områden som besitter kulturhistoriska värden.
- *Kärnområden* är mindre områden inom miljön med särskilt höga kulturhistoriska värden, med koncentrationer av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, fornlämningar och/eller landskapsobjekt.
- *Fornlämningar eller potentiella fornlämningar* anger ett utdrag av de lämningar som finns registrerade i Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister, (FMIS). De lämningar som redovisas på kartan har någon av följande antikvariska bedömningar i FMIS: "fornlämning", övrig kulturhistorisk lämning" eller "bevakningsobjekt". Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen (KML 2 kap). Fornlämningar får inte rubbas, tas bort, täckas över eller på annat sätt ändras eller skadas utan tillstånd från länsstyrelsen. Det gäller även det s.k. fornlämningsområde som omger varje fornlämning, Riksantikvarieämbetet eller länsstyrelsen beslutar om vad som är fornlämning och fornlämningsområde.
- *Övrig kulturlämning* anger andra kulturhistoriska objekt och lämningar som upptäckts i samband med inventeringsarbetet, men som inte är registrerade i FMIS, exempelvis en vällagd stenmur, odlingsrösen, en husgrund, en linugn eller en förfallen byggnad.

Kulturhistorisk värdeklassning

Under kartan anges vilken *kulturhistorisk klassning* miljön har i skala 1–3. Värdeklassningen är kopplad till huvudområdet, med undantag av Lindås och Emmaboda där klassningen istället knutits till respektive kärnområde.

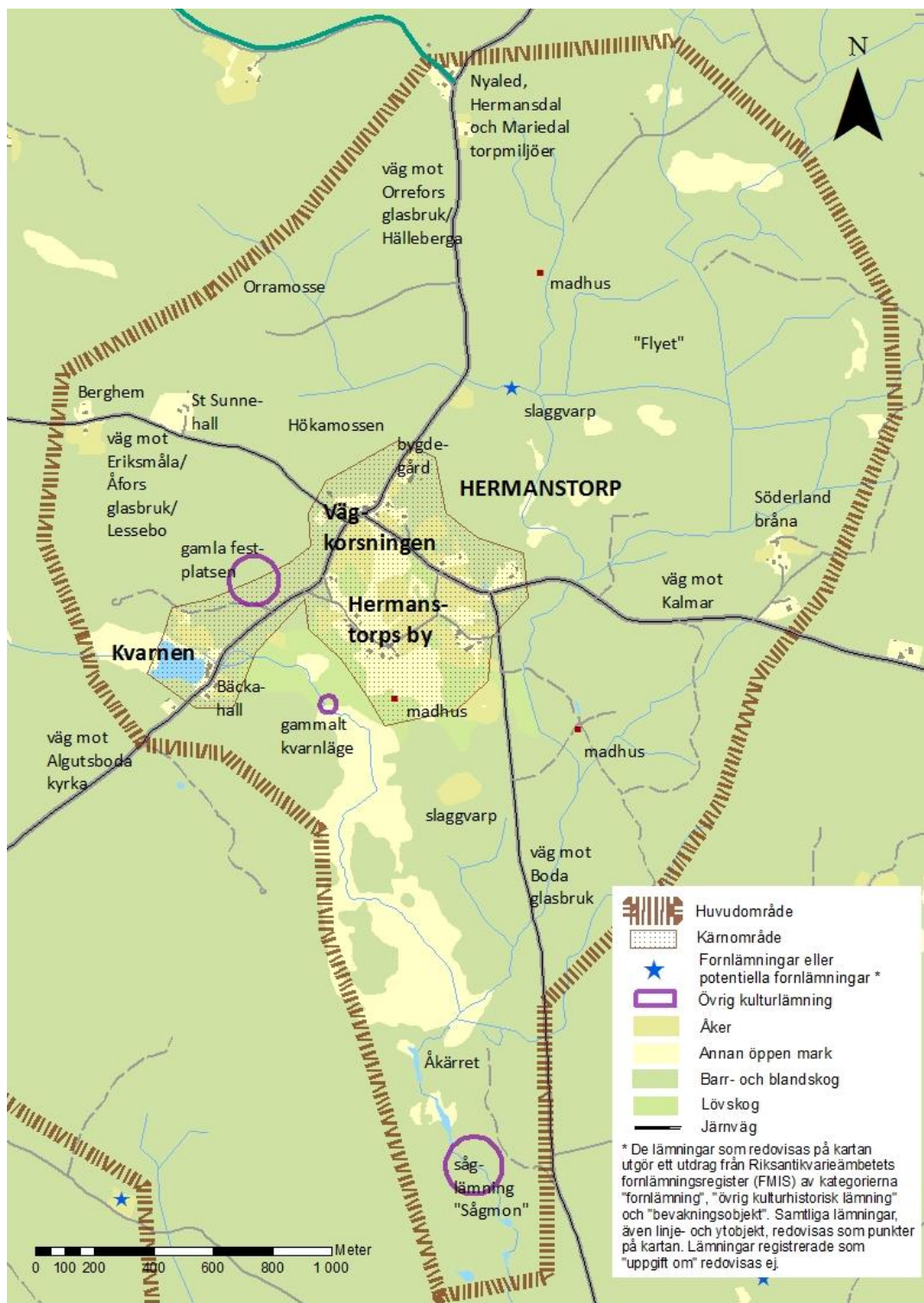
- Klass 1 – miljön har höga kulturhistoriska värden ur ett regionalt eller nationellt perspektiv. Här ingår de områden som utgör miljöer av riksintresse för kulturmiljövärden och som är skyddade av Miljöbalken, de nationellt uppmärksammade glasbruksorterna och platser tydligt förknippade med författaren Vilhelm Moberg samt ett fåtal andra miljöer som är av mycket stort kulturhistoriskt värde för kommunen.
- Klass 2 – miljön har höga kulturhistoriska värden ur ett kommunalt perspektiv.
- Klass 3 – miljön har ett visst kulturhistoriskt värde och är intressant ur ett kommunalt eller lokalt perspektiv. Ofta finns det omständigheter i miljön som otydliggjort dess kulturhistoriska värden, exempelvis igenväxning av odlingslandskapet, ombyggda eller moderniserade byggnader, riven bebyggelse.

I den efterföljande färgrutan redovisas miljös anknytning till kulturmiljöprofilens teman, vilket illustrerats med block i olika färger.

Själva texten i områdesbeskrivningarna inleds med en ingress, vilken utgör en sammanfattande värdebeskrivning av miljön där de viktigaste värdena omnämns. Därefter följer en övergripande beskrivning av huvudområdet och objekt av särskilt värde som ligger inom detta, det vill säga utanför kärnområdet, samt en värdebeskrivande text om kärnområdet med de objekt som ligger inom detta. Textavsnittet avslutas med en litteraturlista.

Därefter följer tre punktlistor; "Särskilt värdefulla karaktärsdrag, områden och objekt", redovisning av "Befintligt skydd" som finns för miljön och "Antikvariska rekommendationer och förslag till skydd". Områdesbeskrivningarna avslutas med historiska kartor och ett stort antal nytaga bilder med bildtexter som i stor utsträckning innehåller fastighetsbeteckningar.

Omslagsbild: Den gamla vägkorsningen i Hermanstorp var länge en viktig mötesplats. Här låg tidigare gästgiveri, skjutsstation, affär, bensinmack, skola, festplats, bygdegård m.m.

Lyckebyåns vägar: Ingår i ett äldre betydelsefullt vägsystem med koppling till vägarna utmed Lyckebyån. Särskild mötesplats vid vägkorsningen. Tidigare gästgiveri, skjutsstation, affär, bensinmack, skola, festplats, bygdegård m.m. Flera hantverkstorp utmed vägen.

Skogslandets jordbruk: Äldre by med traditionell bebyggelse, röd färgskala, mangårdsbyggnader och olika ekonomibygnader. Äldre kvarnställen och en bevarad kvarnmiljö. Madhus. Odlingslandskap med äldre åker- och ängsmark, stenmurar, röjningsrösen, hamlade träd. Äldre sträckning av landsvägen, delvis kantad av stenmurar.

Skogen som resurs: Boda glasbruk har använt skogen för veduttag. Från äldre tider flera slagghvarpar, kvarnplatser och madhus.

Motorkulturen: Vägarna har varit viktiga huvudvägar, som möttes i vägkorsningen. Här fanns under 1900-talet bensinstation.

Hermanstorps by har tre historiska centra; bondbyn, vägkorsningen och kvarnmiljön. Vid vägkorsningen har funnits gästgiveri, skjutsstation, skola, affär och bensinstation, vilket gör den till en representant för en betydande mötesplats som berört många människor. Hermanstorps kvarn är en representant för en 1900-talskvarn som fortsatt att utvecklas och moderniseras och fått nya funktioner, samtidigt som äldre delar finns kvar. Bondbyn har ett äldre odlingslandskap med odlingsrösen, stenmurar, madhus med mera och en bykärna med traditionell bebyggelse. Byns historia är också i viss mån sammanlänkad med Boda glasbruks.

Huvudområde Hermanstorp

Hermanstorp kännetecknas vid första anblicken av vägkorsningen. Vägkorsningen låg strategiskt mellan kyrkvägen/häradsvägen Algutsboda-Hälleberga, samt Eriksmåla-Kalmarvägen. Hermanstorp blev därför ett litet centrum för handel och hantverk, med gästgiveri (från 1830-tal till 1912), skjutsstation och handelsbod (från ca 1880-tal) och många olika hantverkare som bodde och verkade i torp eller backstugor utmed vägarna. Samhällsinstitutioner som fattigstuga (direkt kopplad till nödåren ca 1870) och skolan (1880-tal) samt platser för nöjen, som bygdegården (1930-tal) och Boda Goifs dansbana (1940-tal) förstärkte ytterligare Hermanstorps roll som mötesplats. Från mitten av 1950-talet såldes bensin här (t o m 1985). Boda glasbruk köpte efter hand in flera av gårdarna eftersom glasbruket var i behov av bränsle (ved). Bruket köpte också in den nedlagda skolan, som blev bostad åt formgivaren Monica Backström.

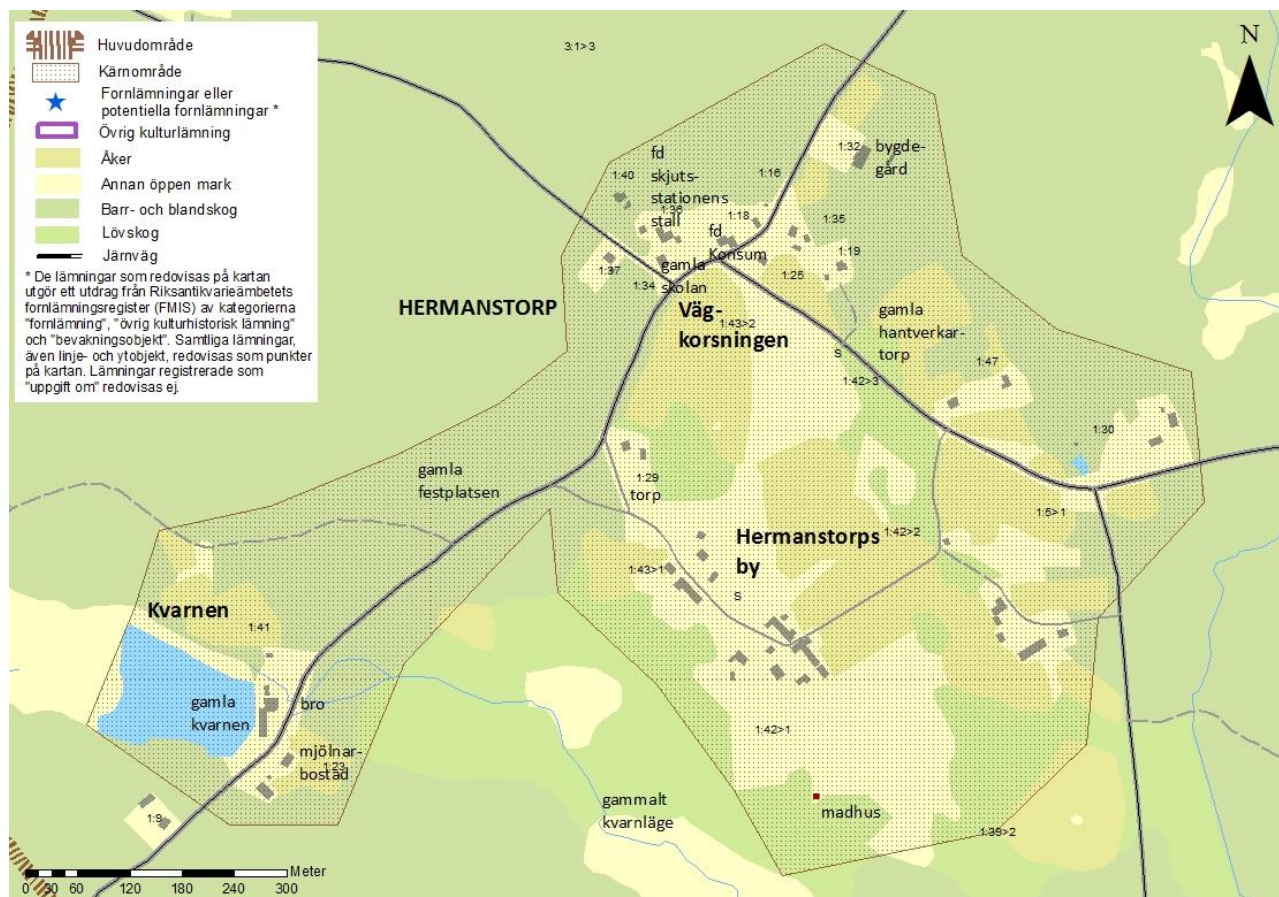
Själva byn ligger söder om vägkorsningen och utgörs av en by med traditionell bebyggelse och odlingslandskap. I byn har också funnits soldattorp. Mader eller fly har varit en viktig del av bondbyns ekonomi och förutsättningar. Flera madhus vittnar än idag om denna betydelse. Under 1800-talet fanns flera mindre skvaltkvarnar och en såg söder om byn, till exempel vid "Sågmon". Bönderna i grannbyn

Vackamo hade också del i en kvarn vid bäcken. I slutet av 1800-talet efterfrågades dock större kvarn. Fyra bröder Henriksson från Hermanstorp by tog tag i saken och byggde kvarnen kring 1900 (byggmästare Fridell). Torpet Bäckahall (byggt 1876) köptes in och blev mjölnarbostad. Vattendraget fram till Hermanstorp kvarn består av flera mycket små bäckar och diken som rinner samman i "Torstamålahöljor" och ner i "Sutaremad". Vattnet rinner sedan vidare åt sydost och rinner ihop med flera andra små till "Hermanstorpabäcken", som i sin tur rinner samman med andra små vattendrag till Kärraån, som rinner genom Förlångskvarn och Boda glasbruk.

De enda sedan tidigare registrerade fornlämningar som finns runt Hermanstorp är en slaggharp och en plats med slaggförekomst. Kvarn- och sågmiljölämningar söder om byn skulle dock kunna räknas som formellt skyddade fornlämningar om de är äldre än 1850.

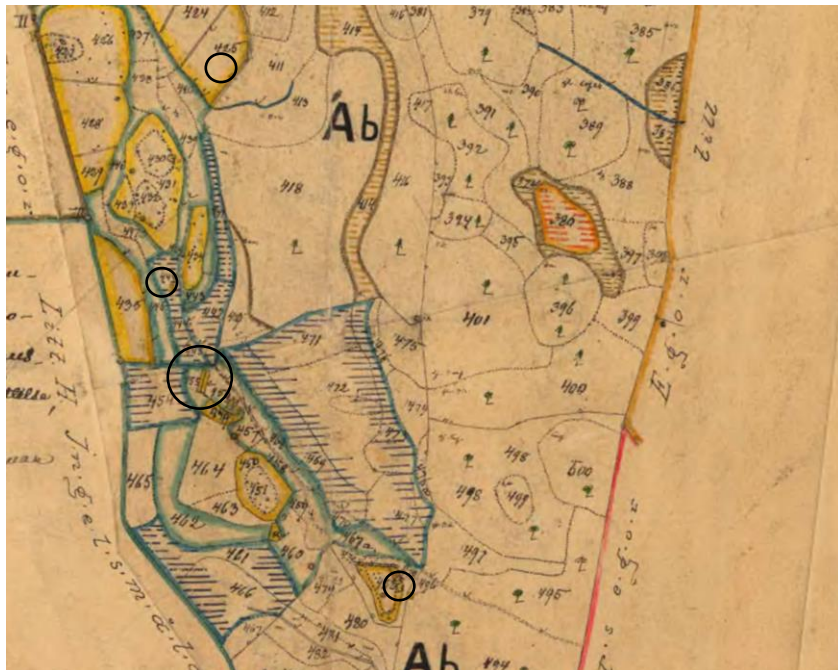

Bondbyn ligger än idag samlad utmed vägen, som en klungby, som här på karta från 1826. Norr om bondbyn syns vägkorsningen. Kartan till höger från cirka 1940 uppvisar i stort sett samma åkrar som 100 år tidigare.

Kärnområde Hermanstorp

Kärnområdet omfattar både den gamla byn, vägskorsningen och kvarnmiljön. **Bondbyn** karaktäriseras av traditionella faluröda mangårdsbyggnader och flera ekonomibyggnader. Byn är skiftad men bebyggelsen ligger samlade utmed den gamla slingrande grusvägen som kring ett torg eller som i en klungby. De flesta bostadshusen har moderniserats i mitten av 1900-talet. Här finns också en särskilt välbevarad mangårdsbyggnad exteriört i originalskick från 1800-talet, med höga kulturhistoriska värden (Hermanstorp 1:5). I norra delen av byn mot vägskorsningen finns en fägata med dubbel stenmur, en av de tidiga infartsvägarna. Inägora är öppna och kantas av många stenmurar. Söder om byn har maderna och de många små vattendragen utnyttjats under lång tid till dels höslåtter, vilket de tre bevarade madhusen vittnar om, dels till kraftutvinnig. Spåren efter olika kvarnar söder om byn kan idag vara svåra att hitta. Precis söder om byn fanns en skvaltkvarn. Längre söderut vid stället *Sågmon* ska finnas grundmurar av både såg, kvarn, backastuga och jordkällare, samt delar av både verksdammyggnad och hålldamm (Innan vägen mot Boda glasbruk drogs om cirka 1910 gick gamla vägen upp mot Hermanstorp by förbi här).

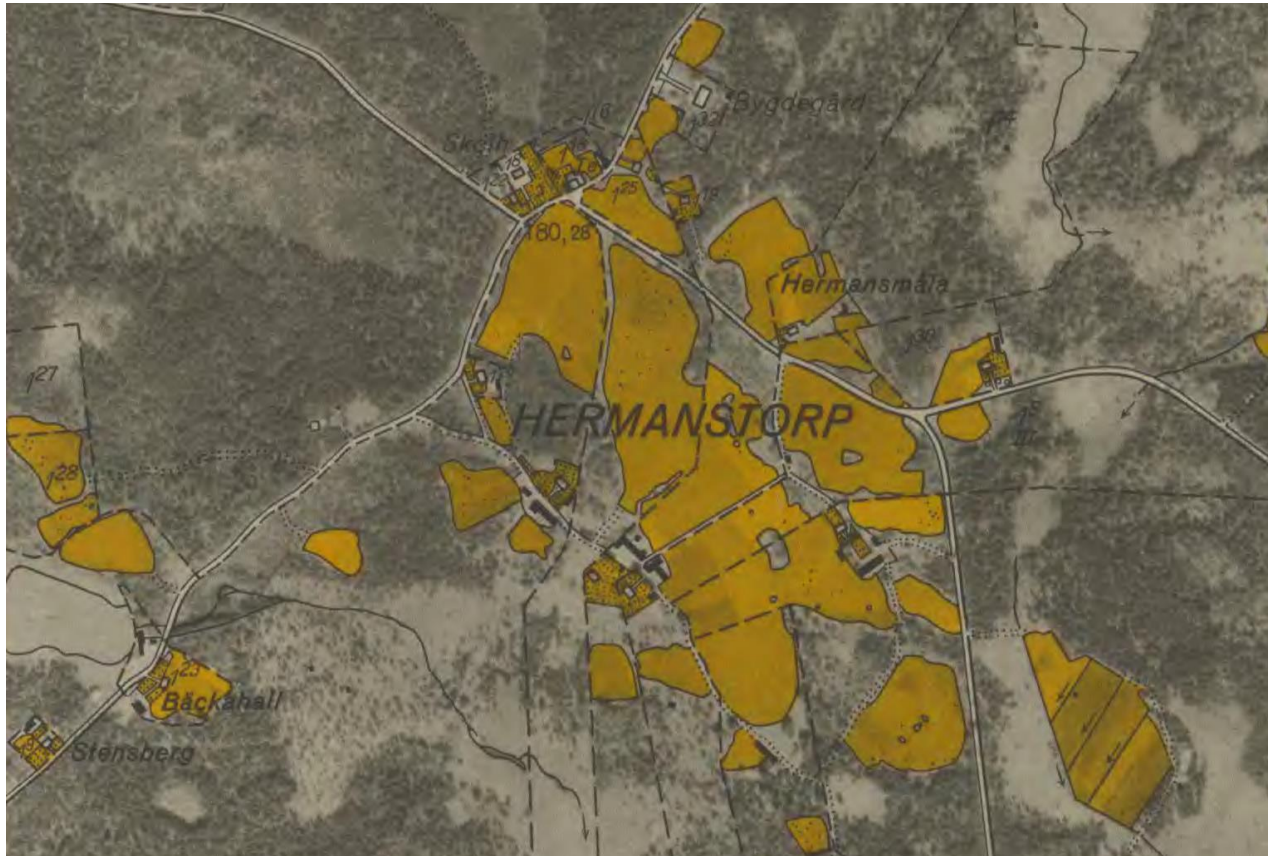
Utsnitt ur karta från 1904 visar flera byggnader söder om byn som troligen markerar sågbyggnad, bostadshus och uthus. Små byggnader kan också vara madhus. Kartan till höger från 1826 visar samma område, med delar av gamla vägnätet mot Förlångskvarn (Boda) innan den nya vägen byggdes. Byggnader, en kvarnsymbol och ordet Kvarn finns på kartan.

Kvarnplatsen: Kvarnen (från år 1900) är en träbyggnad med stenväggar i källarvåningen. Taket är brutet och fönstren smårutiga, vilket tyder på att den byggdes på en våning på 1920-talet. Stora delar av kvarnutrustningen finns kvar liksom turbinen. De stora silotornen är exempel på årsringar som lagts till kvarnmiljön för att den ska kunna leva vidare på nya sätt, med nya funktioner. Själva kvarnbyggnaden har ändå lämnats ganska orörd. Vägbron intill kvarnen är från ca 1905, kallmurad av huggna stenblock under en modern betongplatta. Det är det gamla broläget utmed häradsvägen mellan Algutsboda och Hälleberga. Mjölnerbostaden har moderniserats och byggts om så att den inte har kvar ursprungligt utseende. Dammen är byggd som stenförstärkta jordvallar i en låglänt våtmark eller sidvallsäng, som på så sätt dämades upp. Vattnet leds in under byggnaden. Båda fårorna fortsätter på andra sidan byggnaden och övergår i en stensatt utloppskanal och en separat utskovskanal. Parallellt med dessa, lite norr om, finns ytterligare en kanal, kallad "Florännan". Denna är grävd med maskin cirka 1980 för att fungera som extra utskov vid vårflod och högt vatten. 2006 upphörde all hantering av foder och spannmål här. Silosen började i stället användas till förvaring av bränslepellets och köras ut i lastbilar härifrån. Gamla kvarnkammaren används som kontor.

1826 i samband med att laga skifte genomfördes i byn hade kvarnen ännu inte anlagts. Kvarnplatsen (inringad) användes då ännu som äng och åker. Samma åker finns kvar än idag. Söder om byn syns en kvarnsymbol som markerar den skvaltkvarn (pil) som användes innan den nya kvarnen byggdes.

Vid **väggkorsningen** finns vissa delar kvarn som vittnar om att platsens en gång var mötesplats och hantverksby. Skjutsstationens stall finns kvar. Skolan, gamla lanthandeln/Konsum samt ett antal mindre backstugor/torpställen som varit olika hantverkarens likaså. Spår av fattigstugans grund finns också. Troligen är spåren efter soldattorpet borta. Den smala slingrande vägen med stenmurar och de små hantverkstörpen ger karaktär åt väggkorsningen. Strax norr om väggkorsningen finns bygdegården; en annan mötesplats av 1900-talskaraktär och mellan byn och kvarnen finns också en lämning efter en festplats som fanns vid 1900-talets mitt.

Kartan kring 1940 visar tydligt de olika platserna: Kvarnplatsen (vid Bäckahall), festplatsen, bondbyn, vägkorsningen och bygdegården. Kvarnen, sågen, verksutloppet och utskovskanalen samt mjölnarbostaden visar en typisk kvarnmiljö i Smålands inland. Området styckades av som en egen fastighet 1901. I det första kontraktet fanns ett avtal att dammen skulle tömmas varje sommar för att bonden skulle kunna ta hö (slåtter) här och använda som bete. Detta upphörde först efter 1977, då vattenspegeln för första gången blev synlig året om.

Referenser

Hermanstorps kvarn, Länsstyrelsen i Kalmar län, projekt INVÄVA (inventering av vattenanknutna miljöer i Kalmar län), Avrinningsområde Hagbyån, Susann Johannisson, 2015-11-12

Algutsboda sockenbok X (1997), sid 301; XIII (2006) sid 399ff; XVI (2012), sid 128;

Lantmäteriets historiska kartor: 1826, (1904), 1916 samt ekonomiska kartan ca 1940.

RAÄ FMIS. SMHI:s dammregister.

Muntligt: Conny Johansson

Skjutsväsendet i Sverige

Ursprungligen var skjutsväsendets syfte att förse kungen och hans sändebud med nödvändig transport vid resor inom riket. Detta uppnåddes genom att bofasta bönder vid huvudvägar ålades en ständig skyldighet att tillhandahålla hästar, kost och husrum för den resande kungen eller hans representant. I Magnus Erikssons landslag från 1300-talet reglerades skjutsväsendets omständigheter ytterligare och man försökte förebygga missbruket av de skjutsväsendet, d.v.s. våldgästning. År 1649 gavs gästgivarordningen som föreskrev grundandet av ett ordnat gästgivarväsen där gästgiverierna var skyldiga att ha ett visst antal hästar till de resandes förfogande mot ersättning. Dessutom skulle gästgiverierna stå till buds med kost och logi. Skatte-, krono- och frälsebönderna befriades samtidigt från skyldigheten att ha hållhäst men fick istället erlägga en skatt, skjutspenningen. Bönderna var dock skyldiga att upplåta hästar åt resande ifall gästgiveriet tillfälligtvis var oförmöget att uppfylla sina skyldigheter. Rätt snart befanns dessa förordnanden otillräckliga i och med att trafiken på landsvägarna ökade. 1696 infördes hållskjutsen som innebar att bönder i tur och ordning var skyldiga att hålla häst och fordon till gästgiveriets förfogande. Skjutsväsendet genomgick flera regleringar under 1700-talet i det att gästgiverierna 1762 mot ersättning kunde åta sig all skjutsning och i det att hållskjutsen begränsades till de större vägarna 1766. I gästgivarordningen 1649 gör man den radikala förändringen att man istället för landskapsmil ska ha en enhetlig mil över hela landet. Gästgiveri och skjutshåll skulle ligga med cirka en och en halv till två mils avstånd från varandra, där resande skulle ha möjlighet att byta hästar. För varje gästgiveri fanns en särskild skjutsordning som bestämde hur många hästar där skulle finnas. Skjutsbönderna som ingick i gästgiveriet skulle vid behov erbjuda hållhästar som skulle erbjudas resande. Där skjutsningen var stor fanns ibland några reservhemman som skulle hjälpa till då gästgivarernas hästar tog slut. Ofta visste man i förväg när det skulle behövas hästar. Det fanns ett system där man skickade så kallade "förbudssedlar" för att anmäla sin ankomst. Även om skjutshållen redan på den här tiden kallas gästgiverier handlade det i allmänhet inte om några gästgiverier i sentida mening. Mat och husrum skulle erbjudas i gästgivarböndernas stugor, någon särskild byggnad fanns sällan. Länsstyrelserna försökte dock arbeta för inrättande av riktiga gästgiverier med resanderum och ordentlig servering och inte bara vad som råkade finnas i grytan hemma hos gästgivarbönderna efter landsvägarna, men oftast var kostnaden för hög för bönderna. Först runt 1700 började särskilda gästgiverier bli lite vanligare. Med 1734 års gästgiveriförordning fastslogs och förtydligades gästgiveriskyldigheten och nu tvingades de gästgiverier som ännu inte hade någon måltidslokal och gästrum för de resande att bygga sådana. Gästgiverierna ålades även att ha stall och vagnslider. Det bestämdes också om en tavla med avståndsangivelser till angränsande gästgiverier skulle hängas upp vid varje gästgiveri. Att byta ekipage vid i stort sett varje gästgivarväg gjorde att resandet blev både tidsödande och omständligt. Hästarna var ibland uttröttade efter att ha fått slita på åkrarna hela dagen. Det tillkom lagar på hur fort man fick rida på hästarna för att minska förslitningsskador på djuren, men dessa följdes allt som oftast inte. Normalt skulle skjutsbonden ha rätt att följa med ekipaget till nästa gästgivarväg, för att där kunna föra med sig sin häst hem. Det förekom dock att förnäma resenärer vägrade ta med bonden på sin vagn och att denne fick springa efter hela vägen de två milen till nästa gästgivarväg för att där kunna hämta sina hästar, något som starkt bidrog till missnöjet med skjutsningsskyldigheten. I och med att järnvägen drogs genom kommunen 1874 minskade behovet av gästgiverier. Med 1878 års skjutsstadga befriades bönderna från det mesta av skjutningsplikten. 1911 försvann skjutsningsplikten helt. Gästgiveriförordningen kvarstod dock till 1933. När bilen blev mer allmän förändrades behov av större vägar. När den nyare vägen mellan Kalmar och Eriksmåla byggdes minskade trafiken i hög grad vid vägkorsningen i Hermanstorp.

Betydelsefulla karaktärsdrag, områden och objekt

- **Bondbyn:** Traditionell och enhetlig utformning av bebyggelsen. Mangårdsbyggnader från perioden ca 1820–1880-talet med typisk utformning, bevarad karaktär och ursprungliga byggnadsdelar. Äldre ekonomibyggnader och stenkällare samt traditionella trädgårdar.
- Äldre, grusbelagda byvägar och deras sträckningar inom huvudområdet. Stenmurar, vägstenar och hamlade träd i vägmiljön.
- Den öppna ängs-, hag- och åkermarken centralt i byn med stenmurar, röjningsrösen, trögärdesgårdar och hamlade träd. Öppenheten och ägoindelningarna.
- Lämningar efter gamla kvarnmiljöer i skogen.
- Bevarade madhus.
- **Kvarnmiljön:** Den gamla byggnadskroppen, en typisk kvarnbyggnad,stensatt utloppskanal och bro. MjölARBostad.
- **Väggorsningen:** Byggnader som vittnar om skjutsväsendet och mötesplatsen kring väggorsningen, själva vägen,
- Bevarade torp- och hantverks torp-/miljöer.

Befintligt skydd

- Hermanstorp är en av de utpekade (damm-/kvarn-)miljöerna i Länsstyrelsens projekt INVÄVA (2015).
- **Fornlämningar** skyddas av Kulturmiljölagen (KML 2 kap). En ny lag trädde i kraft 1 januari 2014, vilken bl.a. innebär att *lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergivna, samt tillkommit innan år 1850,* är skyddade. Detta medför att till exempel alla torp-/kvarnlämningar uppförda innan 1850 numera är skyddade. Detta medför att till exempel alla torp-/kvarnlämningar uppförda innan 1850 numera är skyddade. Fornlämningsregistret är under bearbetning. De på kartan med blå stjärnor markerade fornlämningarna utgår från bedömningar gjorda utifrån den tidigare Kulturminneslagen, fornminnesregistret, fornsök. Fornlämningar får inte rubbas, tas bort, täckas över eller på annat sätt ändras eller skadas utan tillstånd från länsstyrelsen. Det gäller även det s.k. fornlämningsområde som omger varje fornlämning, Riksantikvarieämbetet eller länsstyrelsen beslutar om vad som är fornlämning och fornlämningsområde.
- **Alla byggnader** omfattas av **varsamhetskravet i Plan- och Bygglagen**. Detta innebär att ändring av en byggnad alltid ska utföras varsamt, så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar tillvara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden. (PBL 8 kap 17 §). Varsamhetskravet gäller både exteriört och interiört.
- **Särskilt värdefulla byggnader** och områden får inte förvanskas (PBL 8 kap 13 §). Även underhållet av en byggnad ska anpassas till dessa värden och till omgivningens karaktär (PBL 8 kap 14 §).
- **Odlingslandskapet** kring Hermanstorp är värderat som klass 2 i bevarandeprogrammet

“Odlingslandskapet i Kalmar län – Bevarandeprogram, Emmaboda kommun”, framtaget av Länsstyrelsen Kalmar län 1995.

- Värdefulla småmiljöer i jordbrukslandskapet, som till exempel åkerholmar, odlingsrösen, stenmurar och alléer, omfattas av **biotopskydd** enligt miljöbalken. Det innebär att de inte får tas bort eller skadas. (MB, 7 kap)

Rekommendationer och förslag till skydd

- **Kärnområdena** är känsliga för förändringar och bör betraktas som kulturhistoriskt **särskilt värdefulla bebyggelseområden** enligt Plan- och bygglagen (PBL 8 kap 13 §). Fastighetsägare bör informeras om detta och vad det innebär. Områdena och deras byggnader får förändras, men inte rivas eller förvanskas. Husen ska underhållas så att de särskilda värdena och byggnadernas ursprungliga karaktär bevaras. Fasad- och takmaterial, utförande och kulörer samt äldre detaljer som dörrar och fönster bör bevaras, såvida det inte handlar om rena skyddsåtgärder, ex. täckning av överloppsbyggnader med plåttak.
- Inom **kärnområdena** bör nybyggnader och tillbyggnader anpassas till områdenas kulturmiljö vad gäller placering, skala, material och färgsättning. Mer omfattande förändringar inom kärnområdet bör föregås av en **antikvarisk förundersökning**. Vid lovgivning och planläggning bör särskilda antikvarisk hänsyn tas i dessa områden, vilket kan motivera att särskilda antikvariska kunskapsunderlag upprättas.
- Det är önskvärt att **planbestämmelser**, d.v.s. detaljplan eller områdesbestämmelser, upprättas för alla kärnområden. I områdesbestämmelserna bör en generell lovplikt införas för rivning, för åtgärder som avsevärt påverkar befintliga byggnaderna yttre utseende samt för åtgärder avseende ekonomibyggnader. Bebyggelsens kulturhistoriska värden bör i områdesbestämmelserna skyddas genom varsamhetsbestämmelser eller skyddsbestämmelser.
- Inom **huvudområdet** bör hänsyn tas till områdets kulturhistoriska värden. Gårdarnas byggnader med uthus och ekonomibyggnader som berättar om gånga tiders levnadsvillkor är viktiga. Ängsladorna tillhör denna äldre typ av ekonomi. Skyddsåtgärder som inte är traditionella material kan användas, t ex plåttak. Nybyggnader och tillbyggnader bör anpassas till områdenas kulturmiljö vad gäller placering, skala, material och färgsättning.
- **Huvudområdets öppna odlingslandskap** har kulturhistoriskt bevarandeintresse. Åkerbruk, betesdrift samt skötsel av landskapselement i området bör främjas, i synnerhet i områden nära den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen, fornlämnningar och andra kulturhistoriskt värdefulla landskapselement som stenmurar och rösen.
- **Gamla vägar** inom huvudområdet bör värnas vad gäller sträckning, bredd och detaljer som hör vägmiljön till. Grusvägar bör ej asfalteras eller ytterligare dras om.
- En dokumentation av byns bebyggelse är önskvärd.

Byn från norr visar att de gamla åkrarna närmast bebyggelsen hålls öppna än idag.

Infarten till byn från norr.

De gamla åkrarna bildar än idag öppna inägor. Gamla vägsträckningar och stenmurar ger också karaktär åt odlingslandskapet. Tidigare gemensamt ägt trösksjul. Landskapet är öppet, med hassel och andra lövträd (Hermanstorp 1:39).

Både gamla och nyare byggnader i faluröd färgskala (Hermanstorp 1:39).

Gårdsmiljö med vårdträd och både mangårdsbyggnad och sidobyggnad i originalskick (Hermanstorp 1:5).

En ålderdomlig sidobyggnad med äldre dörr och andra byggnadsdetaljer.

Äldre mangårdsbyggnad (ombyggd vd 1900-talets mitt) och gårdens olika ekonomibyggnader (Hermanstorp 1:42).

Flera olika rödfärgade ekonomibyggnader utmed gamla byvägen ger karaktär.

Bostadshus från 1900-talets första hälft med äldre uthus och trädgård med traditionellt staket (Hermanstorp 1:43).

Brygghus i skiftesverk och jordkällare i sten är exempel på byggnadstyper i det svenska odlingslandskapet, samt ett bevarat uthus till torpmiljön nedan.

Ett av de torp/ backstugor/lägenhetsbebyggelser som funnits i byn. I flera av torpen, särskilt kring vägkorsningen, verkade och bodde hantverkare (Hermanstorp 1:29).

Gamla kvarnen finns kvar intill de nyare silotornen (Hermanstorp 1:41).

Den tidigare mjölnarbostaden (Hermanstorp 1:23).

Den delvis stensatta utloppskanalen nedströms kvarnen.

Vid vägkorsningen låg gästgiveri och skjutsstation, lanthandel, senare Konsum. Här låg också bensinmacken som var en mötesplats (Hermanstorp 1:18).

Gamla hantverkstorp (Hermanstorp 1:25 och 1:47) vid vägkorsningen (ombyggda).

Bygdegården är en av flera gamla mötesplatser i Hermanstorp (Hermanstorp 1:32).

Flera vällagda stenmurar finns utmed gamla byvägar centralt i byn (Delvis samfällighet, delvis Hermanstorp 1:43).

Länsstyrelsen
Kalmar län